

ÚTJELENTÉS

Projekt neve:	Co4Cities
Projekt száma:	7889
Időpont:	2021.09.16-17.
Helyszín:	Gdansk (Lengyelország)
Résztevők:	Jónás Gergő János-Gaál Anna dr. Rajki Anita

Az URBACT CO4CITIES projekt keretében, amely a városi közjavak közös menedzselésének témáján alapul, sor került a második transznacionális meetingre Gdanskban. A városban nem ismeretlen a hasonló Európai Uniói projektekből való részvétel, hiszen már nem az első URBACT és egyéb szociális innovációs pályázaton építik a városiak közösségét.

Első napon **megismerkedtünk a helyi zenei, kulturális közösségi házzal**, amelyet 1996-ban alapítottak és azóta is önkormányzati működtetésben van. Számos foglalkozással készül a ház, pl. nyelvtanulási képzésekkel, ökológiai neveléssel, tánctanulással, hangképzéssel, képzőművészeti programokkal gyerekeknek és felnőtteknek és egyéb mozgásórákkal. Az első napra tervezett workshopokat is itt tartották meg, de előtte az alpolgármester asszony online köszöntötte a találkozó résztvevőit, azaz a partnervárosi hálózat tagjait (Torino, Kolozsvár, Budapest, Gdansk).

Az első workshopon egy SWOT analízissel feltérképeztük, **milyen erősségek és problémák merülnek fel az önkormányzatok belső, osztályok közötti együttműködésében**. Hasonló kihívásokat soroltunk fel az összefoglaláskor, például a felelősségi területek nem mindig behatárolhatóak, és a közös cél sem mindig kellően definiált. Pozitívumok között felmerült a digitalizáció, mely megkönnyíti a közös munkát, vagy az olyan társadalmi bevonással járó önkormányzati programok, mint például a részvételi költségvetés.

A következő programpontra a **vezető partnerváros (Torino) tapasztalatait mutatták be** az urban commons témájában. Torinóban létrehoztak egy városi közjavak rendeletet, amely lefekteti a városiak és az önkormányzat közötti új partneri együttműködést a városi közjavak közös vezetésében, menedzselésében. A gyakorlatban ezek a közjavak közösségi kerteket, sportpályákat, szociokulturális közösségi tereket, iskolai udvarokat jelentenek. A közös menedzselés működését röviden úgy lehet felvázolni, hogy egy civil közösség kezdeményezésére, az önkormányzattal összefogva kitalálják pl. egy iskolaudvar közös fejlesztését és működtetését, azaz új jelentést tartalmat adnak neki, majd szentesítik az osztott felelősséget egy Pact of Collaboration (PoC) szerződésben. A PoC-ben lefektetik az együttműködés hosszú távú alapjait, azaz a városi közjóságban érdekelt és szerződött felek (önkormányzat-civil közösség) fél évente, operatív szinten hetente konzultálnak a közjóságról. Az ilyen típusú szerződésből Torinóban már több mint 60 került aláírásra.

A továbbiakban egy bejárás során **megismerkedtünk az Orunia kerületben működő szomszédsági házzal**. Az épület egyházi tulajdonban van, de a Szociális Innovációs Központ forrásaiból működik. A ház főleg a szociálisan rászorulóknak számára próbál olyan széles tevékenységkínálatot biztosítani, ami kiszolgálja a helyi igényeket a gyerekektől az idős lakókig. Itt olyanokra kell gondolni mint pszichológiai tanácsadás, napközi, idősek számára nyújtott foglalkozások, fiatalok számára pihenősarok-közösségi tér és jogi

tanácsadás. A ház másik célja, hogy a környéken lakók életminőségét tudják javítani közvetlen lakókörnyezetükben, legyen szó szemétszedésről, kertépítésről, játszótér telepítésről.

A házban végzett közösségi munka mellett cél, hogy az egyik önkormányzati bérlakás-tömbnél a bérlők csoportjából lakóközösség váljon, ezért egy külső kitelepüléssel (üveges konténerrel) próbálnak lakógyűlést szervezni és egyéb közösségi programokat nyújtani a bérház lakóinak számára.

Az Orunia negyed szomszédsági épülete. Fotó: Jónás Gergő

A bejárás után **Gdansk város fejlődését, önkormányzati programjait és eszközeit ismertük meg.** Gdanskban egy sor szociális innovációs projektet sikerült kiépíteni az elmúlt években, köszönhetően több Európai Uniói projektben való részvételnek. A tevékenységek között szerepel civil-önkormányzati (Hub) mechanizmusok bevezetése, szomszédsági házak nyitott és befogadó működtetése, vagy éppen a Szolidaritás Központ létrehozása (civil szervezetek székhelye és városlakók közösségi tere). Az eszközök terén érdemes megemlíteni a 14 éve működő részvételi költségvetést, állampolgári gyűlést, a civilekkel közösen működtetett különböző pénzügyi alapokat (pl. szomszédsági házak fenntartása, idősügyi, ifjúságügyi, szociális innovációs pénzügyi alap). Az önkormányzatok és a civilek által nyújtott közös szolgáltatások között érdemes megemlíteni a szomszédsági házakat, társadalmi integrációs programokat, a hajléktalanellátást, a kreatív pedagógiai programok és a fogyatékkal élő emberek számára nyújtott szolgáltatásokat.

A második napon egy nyitott, több funkciós kulturális és közösségi intézményt ismertünk meg, a **Szolidaritás Központot**. A Központban működik a Szolidaritás szakszervezeti mozgalommal kapcsolatos kiállítás, könyvtár, kutatótér, mediakönyvtár és archívum. A workshopjaink helyszíne az épületen belül a Szolidaritás minden nap! civil-önkormányzati közösségi térben volt. Egy rövid előadás és körbevezetés során bemutatták a civil bázis és közösségi tér működtetésének alapjait és célrendszerét. A közösségi teret az aktív állampolgárság, nyitottság, a közösségek létrehozása és támogatása, valamint a lakók és intézmények közötti kapcsolatok erősítése céljából működtetik. A tér üzemel workshop és rendezvényhelyszínként, co-working irodaként. Olyan, dialógust erősítő eseményeket is szerveznek,

mint például városi közpolitikával kapcsolatos találkozók, új lakók beilleszkedését segítő programok, egyben a városlakók és NGO-k kezdeményezéseit is befogadják.

A közösségi térként is használt Szolidaritás Központ Fotó: Jónás Gergő

Később **minden partnerváros bemutatta a pilot projektjének főbb vonásait** és azt, hogy mit szeretne elérni a közös tanulási program végén. Kolozsvár egy új ifjúsági hub-ot szeretne létrehozni, ahol különösképpen nagy figyelmet fordítanak egy tehetséggondozó program elindítására. Budapest alulhasznosított, aluljáróban található üzlethelyiségeket szeretne a civil szervezetek számára átadni egy 1-3 hónapig tartó pop-up időszakra. A hasznosítás egy co-design folyamat keretében kerülne kitalálásra, azaz az önkormányzat és a pilotban szereplő civil szervezetek együtt találnák ki az aktivitások különböző formáit a pop-up időszakra. Közép távú cél, hogy egy új civil ingatlanhasznosítási pályázati rendszert vezessen be a Főváros. Gdansk önkormányzatában a Szociális és Fejlesztési Osztálynak nagy tapasztalata van a különböző szociális innovációs és városfejlesztési uniós projektek kivitelezésében. A város két pilot projekttel is készül a CO4CITIES projektünkben, egyrészt a fent említett szomszédsági házra kiemelt kapcsolattartóként számítanak egy önkormányzati bérház szociális kohézióját erősítő programban, másrészt egy másik szomszédsági ház (amelyet az Egyenlő Bánásmódot Központ működtet) új helyre költözésével szeretnék kihasználni, hogy létrehozzanak egy új Szociális Kohéziós Központot, ahol számítanak a beköltöző civilek tapasztalatára és szakmai munkájára.

A következő workshopon röviden **megismertük egymás dilemmáit és lehetőségeit**, hogy hogyan lenne érdemes a közönségnek bemutatni a CO4CITIES projektet és milyen külső kommunikációs csatornák állnak rendelkezésünkre.